

UČENIE V POHYBE

Praktické prístupy k terénnej výučbe geografie

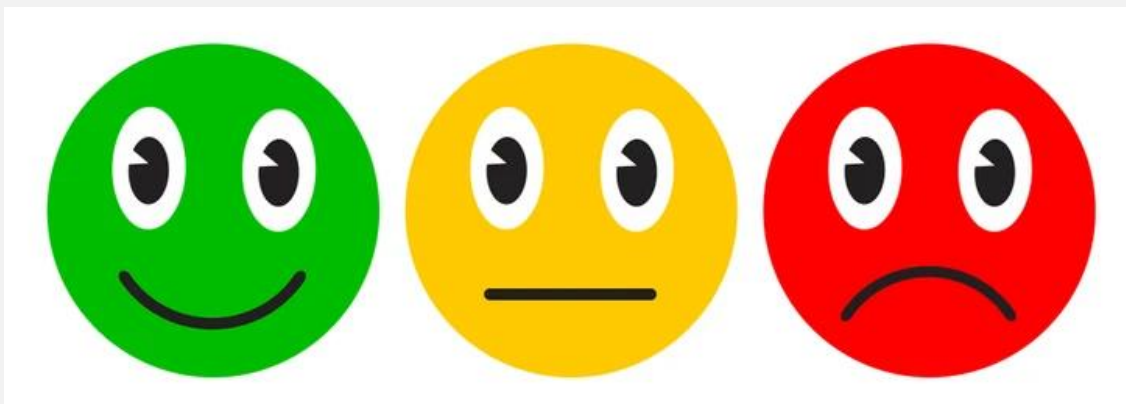
Alena Gessert

ÚVODOM

Kedy ste naposledy učili vonku?

Prečo učíme vonku?

Prečo neučíme vonku?

PREČO TERÉNNA VÝUČBA FUNGUJE?

- Rozvoj rôznej gramotnosti a zručnosti
- Zdôraznenie podstaty – geografia ako veda o Zemi a priestore
- Prepojenie teórie s praxou (a hlavne realitou!)
- Vyššia motivácia žiakov
- Aktivizácia žiakov
- Rýchlejšie a trvalejšie zapamätanie si

Rozmeňme na drobné...

VÝHODY PRE ŽIAKA (I)

PREPOJENIE TEÓRIE S PRAXOU

- **aplikovať teoretické vedomosti** v reálnom prostredí
- Zvyšuje **relevantnosť učiva** - učenie sa stáva zmysluplnejšie
- **Praktické problémy** v teréne rozvíjajú kritické myslenie a riešenie problémov
- Posilňuje **interdisciplinárne učenie**: prírodné prostredie integruje vedné disciplíny (ekológia, geografia, biológia, matematika ...) a podporuje holistický prístup

KOGNITÍVNE

- Zlepšenie pozornosti, sústredenia a pamäti
- Rozvoj **kreativity a riešenia** problémov: prírodné prostredie stimuluje zvedavosť, objavovanie a tvorivé myslenie.
- Lepšie akademické **výsledky**: vonkajšie učenie podporuje výkon v matematike, prírodných vedách a jazykoch, pretože učivo sa opakuje a upevňuje prostredníctvom praktických aktivít.
- **Obnova** mentálnej kapacity: príroda pomáha zmierňovať mentálnu únavu a zvyšuje pracovnú pamäť.

VÝHODY PRE ŽIAKA (2)

SOCIÁLNE

- Rozvoj **komunikačných** zručností
- Posilnenie **tímovej práce** a kooperácie
- Budovanie **sociálnych väzieb**
- Rozvoj **líderských schopností**

AFEKTÍVNE

- Zníženie **stresu** a úzkosti
- Zvýšenie **motivácie** a záujmu: učenie vonku je pútavé, stimuluje zvedavosť a vnútornú túžbu objavovať.
- Posilnenie **sebavedomia** a odolnosti riešením praktických výziev
- Rozvoj **emočnej väzby** k prírode (pocit spätosti s prostredím a environmentálnu angažovanosť)

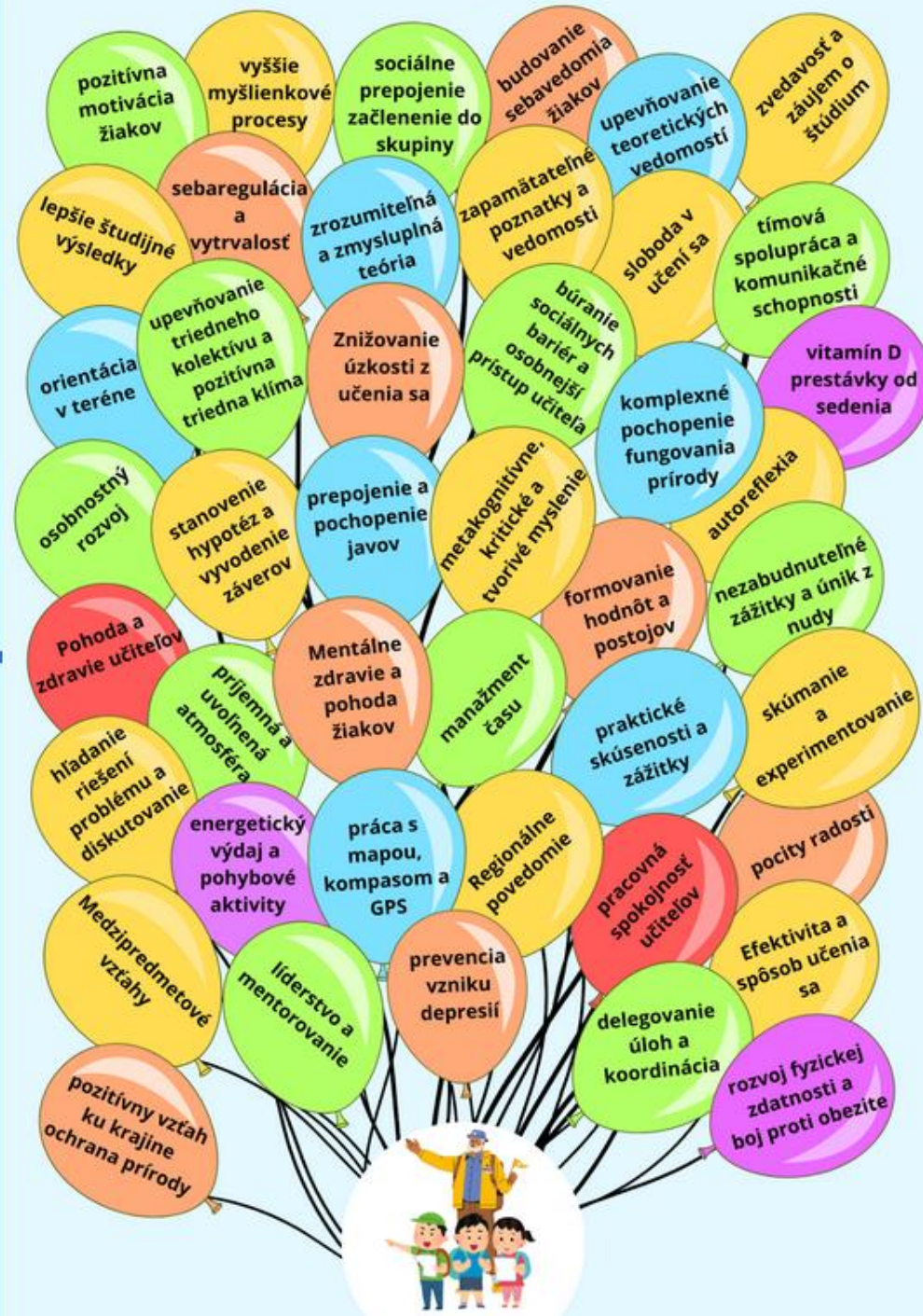

VÝHODY PRE ŽIAKA (3)

ZDRAVOTNÉ

- **Fyzická aktivita:** vonkajšie vyučovanie často zahŕňa pohyb, čo podporuje kondíciu, silu a celkové zdravie.
- **Psychické zdravie**
- Lepší spánok a **regenerácia:** čas strávený vonku môže zlepšiť kvalitu spánku a tým podporiť kognitívne fungovanie

NEGATÍVA PRE UČITEĽA

TERÉNNÉ CVIČENIE

- Krátke aktivity počas bežnej hodiny
- Založené na princípoch bádateľského vyučovania
- Využitie mobilných aplikácií alebo prístrojového vybavenia
- Praktické činnosti ako:
 - pozorovanie,
 - dokumentácia,
 - práca s nástrojmi,
 - merania,
 - mapovanie,
 - zber vzoriek a dát,
 - orientácia v teréne...
- Učiteľ vystupuje ako koordinátor aktivít, pričom dominantná je aktívna činnosť žiakov.
- Úlohy učiteľa v terénnom vyučovaní zahŕňajú:
 - výber vhodnej lokality (aj napr. školský dvor),
 - stanovenie vzdelávacích cieľov,
 - metodickú prípravu náplne terénneho vyučovania,
 - zabezpečenie materiálu a pomôcok.

AKO NA TO?

- Najvhodnejšie sú témy fyzickej geografie a miestnej krajiny (všeobecne)
- Môžu byť vykonávané na školskom pozemku, alebo v bezprostrednom okolí školy
- Terénne vyučovanie nemusí byť organizované pravidelne ani často
- Nemusíme umelo hľadať témy
- Má slúžiť na pochopenie procesov, krajiny a vzťahov v nej

PRÍKLADY DOBREJ PRAXE (I)

FYZICKÁ GEOGRAFIA (a miestna krajina)

- Mierka mapy a orientácia v teréne
- Ako sa nestratiť v meste – práca s mapou
- Slnecná sústava
- Slnecné hodiny
- Striedanie dňa a noci
- Krajinne zložky a ich vzájomné vzťahy v miestnom lesíku (alebo parku)
- Dreviny v našom okolí
- Ako merajú meteorologické prístroje?
- Skleníkový efekt a jeho vplyv
- Aký čistý vzduch dýchame?
- Čo nám prezradia lišajníky o kvalite ovzdušia?
- Preskúmame kvalitu vody v našom jazere
- Infiltrácia vody pôdou
- Význam zelene v mestách
- Biodiverzita v okolí školy

PRÍKLADY DOBREJ PRAXE (2)

HG, RG a miestna krajina

- Služby cestovného ruchu (vo vybranej lokalite)
- Pôvod potravín a vplyv globalizácie
- Ako sa mení tvár nášho mesta
- Vplyv dopravy na životné prostredie
- Objavovanie funkcií verejného priestoru

ZÁVEROM

- Krátkodobé terénne vyučovanie má množstvo výhod
- Organizovaním v areály školy alebo blízkosti odpadajú byrokratické povinnosti
- Netreba sa báť a zvoliť si na začiatku tému jednoduchú, zmanažovateľnú a zaujímavú pre žiakov

ĎAKUJEM ZA POZORNOSŤ

Otázky, pripomienky, nápady, či iba tak 😊

alena.gessert@upjs.sk